

Когнітивно-семіотична модель перекладу

Н. С. Кудрявцева

Херсонський національний технічний університет

Paper received 11.01.18; Revised 15.01.18; Accepted for publication 18.01.18.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2018-151V144-05>

Анотація. У статті досліджується взаємозв'язок теорії перекладу, семіотики і когнітивної лінгвістики. Здійснюється спроба визначити місце поетичного перекладу в семіосфері. Висувається теза про необхідність семіотичного аналізу з метою надання завершеного опису поетичного перекладу в семіотичних термінах. Ілюстративним матеріалом для аналізу виступає вірш Л. Керрола «Jabberwocky» і його переклади російською, українською та німецькою мовами.

Ключові слова: семіотична модель перекладу, семіотичний аналіз перекладу, семіосфера, внутрішня форма слова, лінгвокогнітивний підхід до перекладу.

Семіотична модель перекладу засновується на розумінні перекладу як перетворення одного мовного коду на інший зі збереженням інваріанту інформації, що передається [5]. Результатом наближення перекладознавства і семіотики стало виділення із загальної семіотики *лінгво-семіотики*, яка визначає поняття перекладу як кодовий перехід, що являє собою семіозис, тобто знаковий процес, в ході якого здійснюється низка операцій переходу від різноманітних систем прообразів до єдиного образу – мовного знака [11, с. 36]. У процесі семіозису знак описується у відносинах з двома іншими семіотичними компонентами: десигнатом (ознаками об'єкта або ситуації, які враховуються з огляду на наявність знака) та інтерпретатором (тим, хто сприймає дещо як знак). Якщо об'єкт, ознаки якого позначаються певним знаком, становить факт об'єктивної дійсності, він виступає денотатом. Таким чином, згідно з Ч. Моррісом, знак функціонує в трьох вимірах семіозису – семантичному, прагматичному і синтактичному [8, с. 42].

Наявність у семіозисі інтерпретатора актуалізує доцільність залучення до розгляду процесу перекладу лінгвокогнітивного підходу, орієнтованого, на протиположності теоріям еквівалентності, не на продукт, а на процес перекладу, що надає можливість кращого розуміння механізмів і алгоритмів отримання якісного кінцевого продукту. У процесі перекладу ми сприймаємо повідомлення мовою оригіналу, визначаючи його тематику, стиль та мету, а також враховуючи будь-які невербальні знаки (інтонація, жести і т.п.), що супроводжують це повідомлення, якщо воно викладене в усній формі. Як наслідок у нашій свідомості виникає своєрідна структура смислів – «відбиток» оригінального повідомлення у вигляді певної знакової послідовності, яка кодує його зміст. Переклад повідомлення відбувається несвідомо і являє собою, за висловом В. Базилева, інтуїтивний процес здобуття смислу повідомлення, оминаючи суто мовний зміст [1, с. 116]. Метою цього процесу є створення нового повідомлення з урахуванням структури мов оригіналу та перекладу, відображення в повідомленні впливу різноманітних чинників культурно-історичного та ситуативного характеру, а також, і саме це уможливорює лінгвокогнітивний підхід до перекладу, особливостей світосприйняття носіїв вихідної і цільової мов. Таким чином, в когнітивно-семіотичних термінах можна визначити об'єкт перекладу, як повідомлення, закодоване автором за допомогою певної низки знаків, організованих у систему, котра в процесі сприйняття тексту реципієнтом не тільки піддається декодуванню як знакова послідовність, а й репродукується на різних рівнях його розуміння (смиловому, емоційному, асоціативному та ін.).

Існує думка, що найповніше когнітивно-

семіотичному аналізу піддається поетичний текст [2]. Очевидно, саме насиченість поетичного тексту символами та кодами, які часто відзначаються мовнокультурною специфічністю, сприяла виникненню таких культурологічних явищ, як символізм, імпресіонізм, футуризм, декаданс та ін. До того ж поетичний текст здатен створити власний «когнітивно-семіотичний простір», в якому однаково значущими є і смисл, і його вербальне втілення. Зазначені риси роблять поезію за визначенням неперекладною.

Разом з тим саме переклад поетичних творів являє собою як найбажаніший виклик для перекладача, так і найцікавіший об'єкт вивчення для дослідника. Можна погодитися з Б. Балясним, що, маючи справу з оригінальним поетичним текстом та його перекладом, ми одночасно входимо до трьох «семіосфер» [див. 6, с. 13]: 1) семіосфери культури народу-носія мови оригіналу; 2) семіосфери культури народу-носія мови перекладу; 3) семіосфери власне перекладу [2]. За визначенням Ю. Лотмана, семіосфера перекладу являє собою певний замкнений об'єм, що передбачає відмежування семіосфери від позасеміотичного та іносеміотичного просторів [7, с. 13], а також формує уявлення про неї як про таку, що належить першим двом семіосферам і водночас є окремим утворенням.

На наш погляд, шлях до визначення місця конкретного оригінального віршованого твору, а також його перекладу, в кожній з трьох семіосфер відкриває запропонований Г. Турі семіотичний аналіз перекладу [12]. Викладена ним теорія являє собою описативну модель та передбачає застосування порівняльного аналізу з фокусом переважно на тексті перекладу, його лінгвістичному коді та системі-рецепторі. Метою нашої роботи є застосування семіотичного аналізу Г. Турі у три етапи [12, с. 84]: спочатку визначаються специфічні феномени перекладу з точки зору системи-рецептора; потім обрані феномени перекладу зіставляються з оригінальним текстом шляхом порівняльного аналізу, метою якого є встановлення перекладних відносин між оригінальним текстом і текстом перекладу, а також виявлення проблем перекладу. На завершення проводиться реконструкція процесу прийняття рішень в процесі перекладу з урахуванням шляхів розв'язання визначених проблем.

Ілюстративним матеріалом нашого дослідження виступає вірш Л. Керрола «Jabberwocky» [4, с. 166] з його відомого твору «Аліса в Задзеркаллі» [3]. Із когнітивно-семіотичної точки зору вірш «Jabberwocky», на нашу думку, цікавий саме тим, що налічує достатньо велику кількість неологізмів, переклад яких вимагає розуміння їх місця в знаковій системі мови оригіналу, а також передбачає не тільки збереження наданого їм автором

«смыслу», а й відтворення їх специфічної внутрішньої форми засобами системи-реципієнта з обов'язковим урахуванням усієї сукупності дотичних асоціативних зв'язків на поняттєвому рівні. До того ж мовні знаки, винайдені самим автором, не мають денотатів, тому не можуть бути співвіднесені з позамовною дійсністю в процесі перекладу, що створює особливий когнітивно-семіотичний простір, насичений авторськими конотаціями, асоціаціями та посиланнями.

«Jabberwocky» перекладався принаймні дев'ять разів російською та чотири рази українською мовами [10]. З російських найбільш вдалим визнано переклад Д. Орловської «Бармаглот» [9, с. 247], якій вдалося поєднати привабливість внутрішньої форми Керролових неологізмів і приписаний їм оригінальний смисл [4, с. 166-171]. З українських перекладів цього поетичного твору як найвдаліший нами обрано переклад М. Лукаша «Курзу-Верзу» [3, с. 20]. Для наочного зіставлення також подано німецький переклад Роберта Скотта «Der Jammerwoch» [4, с. 169] (див. Табл. 1).

На першому етапі семіотичного аналізу виявляємо специфічні знакові феномени в перекладах російською і українською мовами та позначаємо їх в текстах напівжирним шрифтом. Тепер порівнюємо виділені слова і фрази з оригінальними варіантами, які також відмічаємо в тексті. Розпочнемо з назви. Російське *Бармаглот*, очевидно, створене від рос. *бармалей* та рос. *живоглот*, відразу ж малює в нашій уяві страшеного звіра, обов'язково злісного, потворного і, цілком можливо, схильного до людоджерства. Українське *Курзу-Верзу* наптовхує на менш страхотливі думки, проте від того не стає зрозумілішим.

Можна припустити, що рос. *варкалось* та укр. *смажень*, з огляду на контекст, є назвами певного часу доби, на що вказує і пояснення самого Л. Керрола, який вустами Шалама-Балама (рос. *Шалтай-Болтай*) пояснює в VI розділі смисл першої строфи [4, с. 234-235; 3, с. 82-83]. В оригіналі маємо слово *brillig*, яке 1863 р. своїм друзям пояснив сам Л. Керрол: восьма година пополудні, час варити вечерю і вже трішки сутеніє. Таким чином, бачимо, що рос. *варкалось* походить від рос. *варить* та рос. *смеркалось*, що вказує на той самий час (зауважимо, що в російському перекладі «Аліси», так само як і в українському, в поясненні Шалама-Балама означена пора позначена як четверта, а не восьма, година). Укр. *смажень* вказує виключно на дію «смажити щось на обід», через що уся подія загалом переміщується на більш ранню пору.

Рос. *хливкие шорьки* та укр. *швимкі яски* відповідають англ. *slithy toves*, і, з огляду на їх внутрішню форму, є назвами якихось маленьких звірів, які до того ж є *хливкими*, тобто *хлипкими* и *ловкими*, в російському перекладі і *швимкими*, тобто *швидкими* та *щемкими* в українському варіанті. Англ. *slithy* походить від англ. *lithe* та англ. *slimy*, що означає «гнуцькі» та «слизькі». Рос. *шорьки* і укр. *яски* являють собою гібрид «хорька, ящерици и штопора», та «яшірки, борсука і штопора», відповідно. Рос. *пырялись* та укр. *спіралили* функціонують в текстах обох перекладів як дієслова і позначають одночасно три дії в російському – «прыгали, ныряли, вертелись», та одну специфічну дію в українському варіанті – «крутитися без упину наче свердло». На відміну від попередніх, англ. *gyre*, якому відповідають вищезгадані російський та український варіанти, не є одним з Керролових

неологізмів, а являє собою запозичення з латини (лат. *gyro* «обертати, кружляти») і повноправне англійське дієслово, яке використовується в поезії зі значенням «вертїтисся, обертатисся». В обох перекладах втрачено дієслово англ. *gimble* з власним діалектним значенням «кривлятисся», якому Л. Керрол надає нової конотації – «свердлити наче свердликом». Однак, слід зауважити, що укр. *спіралили* частково зберігає це значення, поєднуючи його зі значенням англ. *gyre*. Рос. *нава* та укр. *кружва*, які є відповідниками для англ. *wabe*, розшифровуються як «ділянка навколо сонячного годинника»: в російській мові внутрішня форма слова відповідає поясненню «направо, налево и назад от часов»; в українській мові внутрішня форма вказує на слово укр. *навкруги*.

Очевидно, що рос. *зелюки* та укр. *псаишки* також є назвами звірів, які «хрюкотали» та «марамулькали», тобто виголошували характерні для них звуки. В російському варіанті ці слова називають «зелених индюков», які «хрюкали» і «хохотали», а в українському – «хирлявих і обшарпаних пташків з настобурченим пір'ям, схожих на швабру», які робили щось середнє між булькотінням та чханням. Зазначимо, що, якщо внутрішня форма російського неологізму певною мірою відповідає наведеній в перекладі твору розшифровці, то з огляду на внутрішню форму українських *псаишок*, можна зробити висновок лише про те, що йдеться про якихось невеликих пташок, а от їхню подібність до швабри в перекладі не експліковано. Рос. *зелюки* та укр. *псаишки* певним чином порівнюються з так званими рос. *мюзиками в мове* та укр. *доловими трулями*, які являють собою «растрепанных птиц, потерявших далеко от дома» та «зелених свиней, що покинули дім і спустилися в діл». Як бачимо, в російському перекладі рядки замінено місцями: спочатку йдеться про зелених индиків (англ. *raths*), які, загубивши шлях додому (англ. *to me* – від англ. *home*), неначе мукали або свистіли, одночасно чхаючи (англ. *outgrabe*), а потім вже про розкуйовджених шваброподібних птахів (англ. *borogoves*) жалюгідного вигляду (англ. *mimsy*). До речі в російському варіанті англ. *mimsy* обернулося на рос. *мюзика*, очевидно, з метою фонетичного уподібнення оригіналові.

Окрім відповідників оригінальним неологізмам, як російський, так і український варіанти вірша містять неологізми, що з'явилися внаслідок перекладу звичайних англійських слів та словосполучень, що як такі не є неологізмами. У російському тексті це *вирлеп*, *рымит*, *пылкает*, *Ува! Ува! барабардает*, *храброславленный*. В українському – *зубий дряполап*, *тропив*, *дерво*, *погонь ваишить*, *кервиться торва*, *барбаризнула*, *сміюцька долова*, *слинку*.

При цьому деякі з Керролових неологізмів залишилися неперекаданими (втраченими в текстах перекладу): англ. *Jubjub bird*, англ. *manxome foe* (від англосакс. *maene* «нікчемний, злісний, фальшивий» та суфіксу прикм. *some*) – «нікчемний ворог», англ. *vorpal* (від англосакс. *weorpan* та суфіксу прикм. *-al*) – «убивчий», *a frabjous day* (від англосакс. *frea-beorht* «яскравий, славетний, славетний» та суфіксу прикм. *-ous*) – «славетний день» та *Callooh! Callay!* в російській мові; в українській це знов-таки англ. *manxome foe*, а також англ. *snicker-snack* (від англ. *snick* and *snee* «битися на ножах» та шотл. *snack* «швидкий») – «блискавичний». Інші неологізми оригінального тексту здобули в перекладах такі відповідники: англ.

Таблиця 1. Переклади вірша Л. Керрола «Jabberwocky» російською, німецькою та українською мовами.

JABBERWOCKY	БАРМАГЛОТ
<p>‘Twas brillig, and the slithy toves Did gyre and gimble in the wabe: All mimsy were the borogoves, And the mome raths outgrabe. Beware the Jabberwock, my son! The jaws that bite, the claws that catch! Beware the Jubjub bird, and shun The frumious Bandersnatch! He took his vorpals sword in hand: Long time the manxome foe he sought – So rested he by the Tumtum tree And stood awhile in thought. And, as in uffish thought he stood, The Jabberwock, with eyes of flame, Came wiffling through the tulgey wood, And burbled as it came! One, two! One, two! And through, and through The vorpals blade went snicker-snack! He left it dead, and with its head He went galumphing back. And hast thou slain the Jabberwock? Come to my arms, my beamish boy! A frabjous day! Callooh! Callay! He chortled in his joy. ’Twas brillig, and the slithy toves Did gyre and gimble in the wabe: All mimsy were the borogoves, And the mome raths outgrabe.</p>	<p>Варкалось. Хливкие шорьки Пырялись по наве, И хрюкотали зелюки, Как мюмзики в мове. О бойся Бармаглота, сын! Он так вирлеп и дик, А в гуще рымит исполин – Злопастный Брандашмыг! Но взял он меч, и взял он щит, Высоких полон дум. В глушобу путь его лежит Под дерево Тумтум. Он стал под дерево и ждет, И вдруг граахнул гром – Летит ужасный Бармаглот И пылкает огнем! Раз-два! Раз-два! Горит трава, Взы-взы – стрижает меч, Ува! Ува! И голова Барабардает с плеч! О светозарный мальчик мой! Ты победил в бою! О храброславленный герой, Хвалу тебе пою!</p>
<p>DER JAMMERWOCH Es brillig war. Die schlichte Toven Wirten und wimmelten in Waben: Und aller-mumsige Burggoven Die mohmen Räth’ ausgraben. Bewahre doch vor Jammerwoch! Die Zähne knirshen, Krallen kratzen! Bewahr’ vor Jubjub-Vogel, vor Frumiösen Banderschnätzchen! Er griff sein vorpals Schwertchen zu, Er suchte lang das manchsam’ Ding; Dann, stehen unten Tumtum Baum, Er an-zu-denken-fing. Als stand er tief in Andacht auf, Des Jammerwochen’s Augen-feuer Durch tulgen Wald mit wiffek kam Ein burbelnd ungeheuer! Eins, Zwei! Eins, Zwei! Und durch, und durch Sein vorpals Schwert Zerschnifer-schnück, Da blieb es todt! Er, Kopf in Hand, Geläumfig zog zurück. Und schulgst Du ja den Jammerwoch? Umarme mich, mein Böhm’sches Kind! O Freuden-Tag! O Halloo-Schlag! Er chortelt froh-gesinnt. Es brillig war. Die schlichte Toven Wirten und wimmelten in Waben: Und aller-mumsige Burggoven Die mohmen Räth’ ausgraben.</p>	<p>Варкалось. Хливкие шорьки Пырялись по наве, И хрюкотали зелюки, Как мюмзики в мове. КУРЗУ-ВЕРЗУ Був смажень, і швимкі яски Спіралили в кружві, І марамулькали пшашки, Як трулі долові. «Мій сину, бійсь Курзу-Верзу, То зубий дряполап! Не знайся з птицею Зу-Зу І велезнем Хап-Хап!» Меча-штрича він в руки взяв, Тропив ворожий слід, І в думній тужі спочивав Під дервом діодід. Та раптом – цвист! оглушний цвист! Кругом погонь вашить, В тримучім лісі никне лист – Курзу-Верзу тельить! Він раз мечем! він два штричем, Аж кервиться торва! І барбаризнула з плечей Сміюцька долова! «Ти вбив грозу Курзу-Верзу? Ти, слинку, чудодець! О лавний день! Стрибай пісень, Тодімо у ханець!» Був смажень, і швимкі яски Спіралили в кружві, І марамулькали пшашки, Як трулі долові.</p>

Jubjub bird – укр. *птиця Зу-Зу*; англ. *frumious Bander-snatch* – рос. *злопастный Брандашмыг*, укр. *велезень Хап-Хап*; англ. *vorpals sword* – укр. *меч-штрич*; англ. *Tumtum tree* – рос. *дерево Тумтум*, укр. *дерво діодід*; англ. *uffish thought* – укр. *думна тужа* (російською перекладено як «высоких полон дум»); англ. *came wiffling* – рос. *граахнул гром*, укр. *цвист! оглушний цвист!*; англ. *tulgey wood* – рос. *глушоба*, укр. *тримучій ліс*; англ. *went snicker-snack* – рос. *стрижает*; англ. *beamish* – рос. *све-*

тозарный, укр. *чудодець*; англ. *frabjous day* – укр. *лавний день*; англ. *Callooh! Callay!* – укр. *Стрибай пісень, тодімо у ханець!*

Отже, Керролові неологізми, що складаються з двох повнозначних слів, або з англосаксонської основи та сучасних прикметникових суфіксів, було відтворено у той самий спосіб переважно в російському перекладі (рос. *Бармаглот, хливкие шорьки, пырялись, зелюки, хрюкотали, храброславленный, глушоба*; укр. *швимкі*

яски, *чудодієць*). В українському ж тексті перекладачем було обрано інший спосіб словотворення – заміну літер або складів у словах, використання додаткових літер або їх вилучення (укр. *велезень, цвист, тримучий, долова, слинку, [с]лавний, тодімо у ханець*). Слід також відзначити відсутність будь-якої фонетичної схожості між оригіналом та обома перекладами, чого, однак, вдалося великою мірою досягти в перекладі німецькою мовою (співзвучні слова виділені напівжирним). Загалом необхідно відзначити збереження віршованого розміру, кількості рядків та строф (на відміну від німецького варіанту), а також адекватну передачу змісту як досягнення притаманні обом перекладам. Позитивною характеристикою обох перекладів є також прозорість та легкість сприйняття створених перекладачами неологізмів.

Таким чином, проведений семіотичний аналіз надає змогу унаочнити той факт, що при перекладі поетичний текст створює власну семіосферу, а проаналізований нами текст належить семіосфері перекладу значно біль-

шою мірою, ніж семіосферам культури народів-носіїв мов оригіналу та перекладу. «Jabberwocky» продукує особливу знакову систему, окремі елементи якої не можуть існувати поза її межами тому, що їх декодування просто неможливе в системах загальнонародних мов. Подібна замкненість семіосфери перекладу зовсім не виключає можливості розуміння власне поетичного твору, що забезпечує його ідеальна граматична структура, яка дозволяє реципієнту достеменно визначити частини мови, якими є незрозумілі слова, а також сполучення голосних та приголосних у них, що є цілком природними для зовнішньої форми знаків російської та української мов. Таким чином, когнітивно-семіотичний підхід до перекладу поетичних текстів виявляється ефективним, адже повною мірою дозволяє вивчити в деталях процес перекладу вірша, розкласти на найменші складники як переклад, так і оригінал, а також визначити в перекладі міру авторського внеску перекладача як творчої особистості.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Базылев В. Семіотическая модель перевода // Политическая лингвистика. 2008. Вып. 1(24). С. 115-118.
- [2] Балясний Б. О месте поэтического перевода в семіосфере // Respectus Philologicus. 2003. Вып. 3(8). С. 51-56.
- [3] Керролл Л. Аліса в Задзеркаллі/пер. з англ. В. Корнієнко. К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2007. С. 1-141.
- [4] Кэрролл Л. Приключения Алисы в Стране Чудес. Сквозь Зеркало и что там увидела Алиса, или Алиса в Зазеркалье/пер. с англ. Н. Демурова. М.: Правда, 1982. 320 с.
- [5] Комиссаров В. Общая теория перевода. М.: ЧеРо, 2000. 136 с.
- [6] Лотман Ю. Внутри мыслящих миров. М.: Языки русской культуры, 1996. 464 с.
- [7] Лотман Ю. О семіосфере // Избранные статьи. Т. I. Тал-

- линн: Александра, 1992. 472 с.
- [8] Моррис Ч. Основания теории знаков // Семіотика. М.: Радуга, 1983. С. 37-89.
- [9] Панов М.В. О переводах на русский язык баллады «Джаббервокки» Л. Кэрролла // Развитие современного русского языка 1972. М.: Наука, 1975. С. 239-248.
- [10] Украинские переводы стихотворения Л. Кэрролла «Jabberwocky». URL: http://www.wonderland-alice.ru/public/kurij2/JABBERWOCKY_2/ (дата звернення: 10.01.18)
- [11] Швейцер А. Теория перевода. М.: Наука, 1988. 215 с.
- [12] Toury G. In Search of a Theory of Translation. Tel Aviv: The Porter Institute for Poetics and Semiotics, Tel Aviv University, 1980. 159 p.

REFERENCES

- [1] Bazylev V. A semiotic model of translation // Political Linguistics. 2008. Is. 1(24). P. 115-118.
- [2] Balyasnyi B. On the stand of poetic translation in semiosphere // Respectus Philologicus. 2003. Is. 3(8). P. 51-56.
- [3] Carroll L. Through the looking glass /trans. by V. Kornienko. Kyiv: A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, 2007. P. 1-141.
- [4] Carroll L. Alice's adventures in Wonderland. Through the looking glass/trans. by N. Demurova. Moscow: Pravda, 1982. 320 p.
- [5] Komissarov V. A general theory of translation. Moscow: CheRo, 2000. 136 p.
- [6] Lotman Yu. Inside the thinking worlds. Moscow: The Languages of Russian Culture, 1996. 464 p.

- [7] Lotman Yu. On the semiosphere // Selected papers. Vol. I. Tallinn: Alexandra, 1992. 472 p.
- [8] Morris Ch. Foundations of the theory of signs // Semiotics. Moscow: Raduga, 1983. P. 37-89.
- [9] Panov M.V. On the Russian translations of L. Carroll's "Jabberwocky" // The development of modern Russian 1972. Moscow: Nauka, 1975. P. 239-248.
- [10] Ukrainian translations of L. Carroll's "Jabberwocky". URL: http://www.wonderland-alice.ru/public/kurij2/JABBERWOCKY_2/ (date of access: 10.01.2018)
- [11] Shweitzer A. Theory of translation. Moscow: Nauka, 1988. 215 p.

A cognitive-semiotic model of translation

N. S. Kudriavtseva

Abstract. The article deals with interrelations among the theory of translation, semiotics and cognitive linguistics. There is an attempt to determine the place of poetic translation in the semiosphere. It is proposed that a semiotic analysis should be carried out in order to provide a complete description of poetic translation in the terms of semiotics. An illustration for the analysis is L. Carroll's poem "Jabberwocky" and its translations into Russian, Ukrainian and German.

Keywords: *semiotic model of translation, semiotic analysis, semiosphere, inner form of the word, cognitive approach to translation.*

Когнитивно-семіотическая модель перевода

Н. С. Кудрявцева

Аннотация. В статье исследуется взаимосвязь теории перевода, семіотики и когнитивной лингвистики. Осуществляется попытка определения места поэтического перевода в семіосфере. Выдвигается тезис о необходимости семіотического анализа для получения завершеного описания поэтического перевода в семіотических терминах. Иллюстративным материалом для проведения анализа выступает стихотворение Л. Керролла «Jabberwocky» и его переводы на русский, украинский и немецкий языки.

Ключевые слова: *семіотическая модель перевода, семіотический анализ, семіосфера, внутренняя форма слова, лингвокогнитивный подход к переводу.*